

SĂULEANU, Lucian

Studii: Facultatea de Drept, Universitatea din Craiova (1993-1997); doctor în drept, Universitatea din Craiova (2000) cu teza „Specificul obligațiilor comerciale în comparație cu obligațiile civile”; abilitare susținută la Institutul de Cercetări Juridice al Academiei Române „Andrei Rădulescu” din București (2014) cu teza „Formarea voinței sociale și controlul judiciar al legalității hotărârii A.G.A”.

Activitate: Prof. univ. dr. la Facultatea de Drept, Universitatea din Craiova – disciplinele „Dreptul societăților” și „Dinamica obligațiilor”; avocat în Baroul Dolj; Decanul Baroului Dolj (2015-2023); editor executiv al Revistei de Științe Juridice.

Publicații: Societăți comerciale. Adunările generale ale acționarilor, Ed. Hamangiu, București, 2008; Contractul de asociere în participație, Ed. Hamangiu, București, 2009; Drept bancar, Ed. Universul Juridic, București (2009, 2011); Societăți comerciale. Studii, Ed. Universul Juridic, București, 2012; Drept civil. Regimul juridic general al obligațiilor. Garantarea obligațiilor, Ed. C.H. Beck, București, 2025 (coautor); autor al mai multor articole în materia dreptului comercial publicate în reviste de specialitate (Revista de Drept Comercial; Revista Română de Jurisprudență; Pandectele Române, Revista Română de Drept al Afacerilor).

Lucian Săuleanu

Dinamica dreptului societăților

Studii și practică judiciară

Editura C.H. Beck
București 2026

AVERTISMENT!

Având în vedere amploarea luată de fenomenul fotocopierii lucrărilor de specialitate, mai ales în domeniul Dreptului, atragem atenția că, potrivit art. 14 și 196 din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, republicată, reproducerea operelor sau a produselor purtătoare de drepturi conexe, dacă respectiva reproducere a fost efectuată fără autorizarea sau consimțământul titularului drepturilor recunoscute de legea menționată, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare sau cu amendă. Prin *reproducere*, conform legii, se înțelege realizarea, integrală sau parțială, a uneia ori a mai multor copii ale unei opere, direct sau indirect, temporar ori permanent, prin orice mijloace și sub orice formă.

Nu vă faceți părtași la distrugerea cărții!

Editura C.H. Beck este acreditată CNATDCU și este considerată editură cu prestigiu recunoscut.

Dinamica dreptului societăților. Studii și practică judiciară
Lucian Săuleanu

Copyright © 2026 – Editura C.H. Beck

Toate drepturile rezervate Editurii C.H. Beck.

Nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul scris al Editurii C.H. Beck.

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SĂULEANU, LUCIAN

Dinamica dreptului societăților : studii și practică judiciară /
Lucian Săuleanu. - București : Editura C.H. Beck, 2026

Conține bibliografie

ISBN 978-606-18-1633-0

346

Editura C.H. Beck

Bdul. Iuliu Maniu nr. 7

Corp C, parter, Sector 6, București

E-mail: comenzi@beck.ro

Redactor: Oana Păun

Cuprins

Cuvânt-înainte	IX
Listă de abrevieri	XI
Partea I. Aspecte generale privind dreptul societăților	1
Capitolul I. Codul civil – dreptul comun în materia societăților, o Fata Morgana?.....	1
Capitolul II. Schimbarea prototipului societar – de la societatea pe acțiuni la societatea cu răspundere limitată	15
Capitolul III. Răspunderea asociaților în societățile în nume colectiv	23
Capitolul IV. Aportul în societate făcut în fraudă creditorilor personali ai asociatului	35
Capitolul V. Distribuirea dividendelor în cazul cesiunii și adjudecării participației. Interpretarea și aplicarea art. 67 alin. (6) din Legea nr. 31/1990.....	40
Capitolul VI. Hotărârea A.G.A. de repartizare a întregului profit ca dividende. Convocarea unei noi A.G.A. și modificarea modului inițial de repartizare a profitului	50
Capitolul VII. Regimul juridic al deținerii temporare de acțiuni și părți sociale de către instituțiile de credit	56
Partea a II-a. Societatea cu răspundere limitată	62
Capitolul I. Răspunderea administratorilor societăților cu răspundere limitată	62
Capitolul II. Administratorul provizoriu al societății.....	70

Capitolul III. Suspendarea și revocarea pe cale judiciară a administratorului – o soluție pentru aplanarea conflictelor societare	84
Capitolul IV. Regimul juridic al transmiterii părților sociale prin succesiune.....	96
Capitolul V. Convocarea adunării generale a asociațiilor în cadrul societății cu răspundere limitată conform art. 193 alin. (3) din Legea nr. 31/1990.....	106
Capitolul VI. Retragerea asociatului pentru motive temeinice	114
Partea a III-a. Societatea pe acțiuni	127
Capitolul I. Analizarea unor operațiuni din gestiunea societății	127
Capitolul II. Calitatea procesuală activă a asociațiilor în promovarea acțiunii în constatarea nulității absolute a unei hotărâri A.G.A.	143
Capitolul III. Drept de preempțiune doar în favoarea acționarului majoritar	158
Capitolul IV. Necompletarea ordinii de zi la cererea acționarilor și sancțiunea incidentă	191
Capitolul V. Valabilitatea dispozițiilor din actul constitutiv care prevăd condiția calității de acționar a mandatarului și posibilitatea constituirii unui uzufruct numai între acționari	196
Capitolul VI. Conflictul de interese în dreptul societăților pe acțiuni. Obligația asociatului de a se abține de la deliberări în cazul conflictului de interese	203
Capitolul VII. Vătămarea drepturilor acționarului sub condiție suspensivă și lipsa calității procesuale active în contestarea hotărârii A.G.A.	218

Capitolul VIII. Abuzul de minoritate în societățile pe acțiuni. Sancțiuni și remedii	224
Capitolul IX. Considerații practice și teoretice cu privire la dispozițiile art. 241 ¹ din Legea nr. 31/1990	238
Bibliografie	249

M.Of.	– Monitorul Oficial al României, Partea I
nr.	– număr
O.G.	– ordonanța Guvernului
O.U.G.	– ordonanța de urgență a Guvernului
op. cit.	– opera citată
p.	– pagina
pct.	– punct
PR	– Pandectele Române
RDC	– Revista de Drept Comercial
RRDA	– Revista Română de Drept al Afacerilor
RRDC	– Revista Română de Drept Comercial
RRDJ	– Revista Română de Drept și Jurisprudență
RSJ	– Revista de Științe Juridice
S.A.	– societate pe acțiuni
S.R.L.	– societate cu răspundere limitată
S.N.C.	– societate în nume colectiv
Trib.	– Tribunalul

Partea I

Aspecte generale privind dreptul societăților

Capitolul I

Codul civil – dreptul comun în materia societăților, o Fata Morgana?

1. Considerații introductive. *Regimul juridic al societăților nu a beneficiat de o atenție sporită din partea legiuitorului; dacă pentru societățile pe acțiuni a existat o preocupare pentru implementarea Directivelor europene în materie societară, în privința societăților cu răspundere limitată putem spune că nu avem un cadru legal suficient, raportat la numărul foarte mare și necorelat cu realitățile economice sau comportamentul asociațiilor. În cele mai multe procese care au ca obiect funcționarea societăților cu răspundere limitată rezolvarea nu se regăsește în haina strâmtă oferită de legiuitor, motiv pentru care avem convingerea că dreptul societăților are nevoie de o haină nouă.*

În doctrină au fost mai multe intervenții în favoarea schimbării prototipului societar: de la societatea pe acțiuni la societatea cu răspundere limitată. *Este necesară o astfel de schimbare?* Fără îndoială că legiuitorul a înțeles să acorde o mai mare atenție reglementării societății pe acțiuni, configurând o formă de societate mult evoluată ca și mecanisme de funcționare în comparație cu societatea cu răspundere limitată al cărei regim juridic este superficial, beneficiind de puține dispoziții, pe alocuri lipsite de coerență. Normele de trimitere către societatea pe acțiuni sau la alte dispoziții nu sunt suficiente pentru asigurarea funcționării adecvate a societăților cu răspundere limitată, și ne referim la trimiterile în completare la societatea pe acțiuni, respectiv la art. 132, art. 160 (auditarea situațiilor financiare sau trimiterile la societatea în nume colectiv),

respectiv la art. 75, art. 76, art. 77 alin. (1) și art. 79 din Legea societăților nr. 31/1990, republicată.¹

Răspunsul este unul afirmativ în măsura în care avem în vedere câteva argumente. Astfel, statistic, comparând toate formele de societăți înregistrate la Oficiul Registrului Comerțului, cu ușurință se poate concluziona că societățile cu răspundere limitată dețin cea mai mare pondere, iar pe rolul instanțelor de judecată majoritatea litigiilor care vizează statutul lor societar sunt tot societăți cu răspundere limitată. Pe de altă parte, lipsa unor dispoziții articulate pe specificul acestei forme societare a condus nu de puține ori la promovarea unor cereri de chemare în judecată întemeiate în drept pe dispozițiile de la societatea pe acțiuni (art. 119 – convocarea A.G.A. la cererea acționarilor; art. 136 – expertizarea unor operațiuni din gestiunea societății; art. 155 – acțiunea în răspunderea administratorilor), care evident că au fost respinse, însă din perspectiva analizei noastre acest lucru este dovada costumului prea strâmt croit de legiuitor pentru societățile cu răspundere limitată în raport de evoluția raporturilor societare din ultimele două decenii.

2. Rolul de drept comun al Codului civil în materia societăților. Punctul de pornire în prezenta analiză l-a constituit Decizia nr. 28/2021 privind dezlegarea unei chestiuni de drept, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că situațiile de excludere a asociatului prevăzute de art. 222 din Legea nr. 31/1990, republicată nu se completează cu dispozițiile art. 1928 C.civ., întrucât art. 1890-1954 C.civ. reglementează o formă specifică de societate simplă, fără personalitate juridică, având deci caracter special în raport cu Legea nr. 31/1990, republicată, astfel că sunt de strictă interpretare și aplicare doar la acest gen de societăți.

După intrarea în vigoare în anul 2011 a Codului civil, care în Titlul IX „Diferite contracte speciale” din Cartea a V-a conține un capitol distinct rezervat contractului de societate (Capitolul VII), identificarea raportului dintre Codul civil și Legea nr. 31/1990, republicată a fost obiectul preocupărilor doctrinarilor, cât și al jurisprudenței; un astfel de demers a fost justificat și de împrejurarea mai sus precizată, anume lipsa unui cadru legal suficient pentru socie-

¹ M.Of. nr. 1066 din 17 noiembrie 2004.

tatea cu răspundere limitată, așa încât s-a simțit nevoia aplicării unor soluții identificate în dispozițiile Codului civil.

Prezentăm două poziții relevante sub acest aspect, anume poziția profesorului Marian Nicolae, care a susținut că: „(...) în materie privată, există și nu poate exista, de altfel, decât un singur drept comun sau general și anume prevederile Noului Cod civil și a celorlalte legi civile (complementare) de aplicație generală (...).¹ Rezultă, așadar, că în raport de Codul civil toate celelalte reglementări de drept privat (și nu numai de drept privat) care nu sunt dispoziții de drept comun, indiferent de izvorul lor formal, sunt și rămân reglementări particulare și/sau derogatorii (...). Intră în această categorie de reglementări (...) dreptul societăților comerciale”.²

Dintr-o altă perspectivă, profesorul Gheorghe Piperea precizează că: „Legea societăților și Codul civil nu sunt legi în relație de tip lege specială-lege generală, ci legi complementare, conturând împreună un complex de norme juridice ce constituie regimul originar și direct aplicabil societăților cu personalitate juridică. Dreptul comun în materie de societăți nu este întreaga reglementare din Codul civil cu privire la societate, ci reglementarea societății simple”.³

În condițiile în care art. 1887 C.civ. menționează expres că prezentul capitol constituie dreptul comun în materia societăților, nu a mai fost decât un pas pentru a da eficiență anumitor dispoziții care ofereau soluții optime în anumite litigii. Este și cazul art. 1928 C.civ. care reglementează excluderea asociatului pentru motive temeinice,⁴ astfel că în doctrina care a îmbrățișat teoria caracterului enunțiativ al cauzelor de excludere s-a arătat că, având în vedere caracterul de normă generală a Codului civil în raport cu Legea nr. 31/1990, republicată, aceste noi prevederi legale pot fi utilizate

¹ M. Nicolae, Unificarea dreptului obligațiilor civile și comerciale, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 2.

² Idem, p. 23.

³ Gh. Piperea, în St.D. Cârpenaru, Gh. Piperea, S. David, Legea societăților. Comentariu pe articole, ed. a 5-a, Ed. C.H. Beck, București, 2014, p. 2.

⁴ Potrivit art. 1928 C.civ.: „La cererea unui asociat, instanța judecătorească, pentru motive temeinice, poate hotărî excluderea din societate a oricărui dintre asociați”.

de către instanțele de judecată la soluționarea cererilor de excludere a asociatului, aceasta putând fi dispusă și în alte cazuri decât cele prevăzute de art. 222 alin. (1) din Legea societăților, dacă motivele invocate sunt temeinice.¹

3. Jurisprudența cu privire la aplicarea art. 1928 C.civ. O primă sentință identificată care ne-a atras atenția a fost pronunțată de Tribunalul Timiș, în care temeiul excluderii l-a constituit art. 1928 C.civ. dar soluția nu a fost apelată, lipsind astfel filtrul instanței de control judiciar.² În același sens, într-o altă speță, Curtea de Apel Timișoara a motivat că: „Prin raportare la cel de-al doilea temei de drept invocat de apelant, art. 1928 C.civ., se observă că textul Codului prevede o diferențiere față de textul menționat supra, în sensul lărgirii categoriei de persoane față de care se poate îndrepta o atare cerere. Astfel, la cererea unui asociat, instanța judecătorească, pentru motive temeinice, poate hotărî excluderea din societate a oricăruia dintre asociați. În acest context, nici nu mai există finele de neprimire al cumulării calității de asociat cu aceea de administrator al societății, fiind suficientă dovedirea primei, coroborată cu probarea motivelor temeinice. În această din urmă categorie, folosirea fără drept a bunurilor societății, în mod constant, a afirmării calității de reprezentant în scopul realizării de foloase materiale pentru sine se constituie în suficiente fapte încadrabile în categoria motivelor temeinice”.

Cu toate că unele instanțe de judecată au dat eficiență dispozițiilor art. 1928 C.civ., dispunând excluderea unui asociat pentru motive temeinice,³ totuși majoritatea au **interpretat și aplicat restrictiv** art. 222 din Legea nr. 31/1990, republicată, apreciind **caracterul expres și limitativ** al cauzelor de excludere, cu motivarea că legea societăților este o lege specială și se completează cu Codul civil numai în măsura în care nu conține prevederi în materia respectivă,

¹ Gh. Piperea, P. Piperea, în *St.D. Cărpenu, Gh. Piperea, S. David*, op. cit., p. 748.

² Trib. Timiș, sentința nr. 110 din 21 ianuarie 2013, nepublicată.

³ C.A. Timișoara, Secția a II-a civilă, decizia nr. 273/A din 25 martie 2016, în *C.D. Falcan*, Excluderea și retragerea asociaților din cadrul societăților, Ed. Universul Juridic, București, 2021, p. 40.

asa încât inclusiv în cazul excluderii nu poate fi invocat art. 1928 C.civ. pentru a se solicita excluderea asociaților dintr-o societate cu răspundere limitată.

De altfel, poziția instanțelor de judecată este exemplificată și în cadrul Deciziei nr. 28/2021, după cum urmează:

(i) unele instanțe¹ apreciază că situațiile de excludere a asociatului prevăzute de art. 222 din Legea nr. 31/1990, republicată nu se completează cu dispozițiile art. 1928 C.civ., întrucât art. 1890-1954 C.civ. reglementează o formă specifică de societate simplă, fără personalitate juridică, având deci caracter special în raport cu Legea nr. 31/1990, republicată, astfel că sunt de strictă interpretare și aplicare doar la acest gen de societăți;

(ii) abordarea opusă,² potrivit căreia cazurile reglementate în art. 222 din Legea nr. 31/1990, republicată, se completează cu dispozițiile art. 1928 C.civ., fundamentată pe concepția noului Cod civil asupra dreptului privat, are în vedere prevederea expresă din art. 291 din Legea nr. 31/1990, republicată și faptul că art. 222 din Legea nr. 31/1990, republicată are un câmp mai restrâns de aplicare decât art. 1888 C.civ.; se consideră că enumerarea de la art. 222 din Legea nr. 31/1990, republicată, nu exclude aplicarea principiului din legea generală, în alte situații decât cele prevăzute de legea specială, în măsura în care faptele imputate sunt apreciate de instanța judecătorească ca putând fi încadrate în „motive temeinice” de excludere.

În acest context, în doctrină³ s-a apreciat că în lipsa unor modificări legislative care să modernizeze regimul juridic al excluderii,

¹ Acest punct de vedere a fost exprimat de către magistrații Curților de apel Alba Iulia, Bacău, București, Galași și, în majoritate, de cei ai Curții de Apel Timișoara, de către judecătorii Tribunalelor Neamț, Hunedoara, Ialomița, Ilfov și Giurgiu și de o parte dintre judecătorii Tribunalului Timiș.

² Acest punct de vedere a fost exprimat de către magistrații Curților de apel Brașov, Cluj și Craiova, de judecătorii Tribunalelor București, Teleorman, Constanța, Galați, Vrancea, Caraș-Severin, Arad și, în majoritate, de cei ai Tribunalelor Suceava și Timiș.

³ *C.D. Falcan*, Excluderea și retragerea asociaților din cadrul societăților, Ed. Universul Juridic, București, 2021, p. 46.

fie prin reconceptualizarea integrală a instituției, fie chiar și parțial, prin extinderea cazurilor prevăzute de art. 222 alin. (1) din Legea nr. 31/1990, republicată, care ar fi imediat urmată de jurisprudență, foarte receptivă la astfel de modificări, o soluție viabilă pentru rezolvarea litigiilor dintre asociații ar putea-o reprezenta interpretarea flexibilă de către instanțele de judecată a prevederilor legale actuale, prin adoptarea unei concepții funcționale asupra excluderii, care să aibă la bază criteriul remediului în locul culpei, evitându-se însă extinderea cazurilor de excludere prin analogie,¹ propunându-se crearea unei instituții flexibile, în care asociații să poată insera în mod valabil clauze de excludere în actul constitutiv însă doar pentru motive temeinice, clauze care să poată fi supuse controlului judecătoresc atât în ceea ce privește legalitatea lor, cât și în ceea ce privește temeinicia motivelor invocate.²

4. Decizia nr. 28/2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție privind dezlegarea unor chestiuni de drept. Starea de fapt. Prin cererea înregistrată la 22.02.2018 pe rolul Tribunalului Bihor, Secția a II-a civilă, cu nr. 482/111/2018, reclamantele A S.R.L. și B (administrator și asociat al societății) au solicitat instanței să dispună excluderea pârâtului C (asociat) din societatea A S.R.L. și să se pronunțe asupra redistribuirii părților sociale ale pârâtului.

În motivare au fost invocate neînțelegeri grave între asociați, de natură să împiedice desfășurarea activității societății reclamante; cererea a fost întemeiată în drept pe dispozițiile art. 222 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 31/1990, republicată și pe cele ale art. 1928 C.civ.

Pârâtul a formulat o cerere reconvențională, prin care a solicitat excluderea din societate a reclamantei-pârâte B, în temeiul dispozițiilor art. 222 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 31/1990, republicată pentru fraudă în dauna societății și, în subsidiar, dizolvarea societății A S.R.L.

Prima instanță a reținut, ca temei al respingerii excepției lipsei calității procesuale pasive a pârâtului-reclamant C, că deși acesta nu are dubla calitate de asociat și administrator al societății cu răspun-

dere limitată, pretinsă de art. 222 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 31/1990, republicată, cererea de excludere a fost fundamentată în drept și pe dispozițiile art. 1928 C.civ. Pe fond, a constatat că între asociați sunt neînțelegeri grave, care au condus la perturbarea activității societății reclamante, așa încât a admis cererea principală și, în temeiul art. 1928 C.civ., a dispus excluderea pârâtului-reclamant C din A S.R.L., iar potrivit art. 223 din Legea nr. 31/1990, republicată, s-a pronunțat asupra redistribuirii părților sociale ale acestuia.

Pe de altă parte, a apreciat că în sarcina pârâtei-reclamante nu poate fi identificată nicio faptă de natură să contureze o fraudă comisă în dauna societății, așa încât a respins cererea reconvențională, notând și că, în condițiile excluderii pârâtului-reclamant C, societatea va fi în măsură să își desfășoare activitatea în mod netulburat, motiv pentru care nu se justifică dizolvarea ei.

Împotriva acestei sentințe a declarat apel pârâtul-reclamant C, solicitând schimbarea ei, în sensul respingerii cererii principale și al admiterii celei reconvenționale.

În motivare a susținut, printre alte critici, că dispozițiile art. 1928 C.civ., reprezentând norma generală, sunt înlăturate de la aplicare de norma specială cuprinsă în art. 222 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 31/1990, republicată.

Prin întâmpinarea formulată, intimatele au combătut teza afirmată de apelant, apreciind incidența în speță a art. 1928 C.civ., în considerarea art. 1887 și art. 1888 lit. c) din același Cod.

În acest context, instanța de apel a pus în discuție necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile care să lămurească dacă situațiile de excludere a asociatului prevăzute de art. 222 din Legea nr. 31/1990, republicată, se completează cu prevederile art. 1928 C.civ.

5. Soluția Înaltei Curți de Casație și Justiție. Decizia nr. 28/2021 fiind obligatorie, efectele sale nu se vor limita la interpretarea și aplicarea art. 222 din Legea nr. 31/1990, republicată, reorientarea practicii vizând și alte ipoteze în care soluția era fondată pe dispozițiile Codului civil.

Astfel, instanța supremă a stabilit că ipotezele de excludere a asociatului prevăzute de art. 222 din Legea nr. 31/1990, republicată nu se completează cu prevederile art. 1928 C.civ., astfel că numai

¹ R. Catană, Excluderea asociaților din societățile comerciale, în Studia Universitatis Babeș-Bolyai nr. 2/2001, p. 99.

² O opinie asemănătoare a fost formulată de R. Catană, loc. cit., p. 118.

cazurile enumerate restrictiv de art. 222 pot conduce la excluderea asociatului. Așadar, a fost tranșat definitiv caracterul enumerării cazurilor de excludere, dispozițiile art. 222 având caracter limitativ.

Însă, Decizia nr. 28/2021 conduce la concluzia că nici sub alte aspecte condițiile prevăzute de art. 222 din Legea nr. 31/1990, republicată pot fi interpretate extensiv, cum este cazul dublei calități de asociat și administrator pentru a putea fi pronunțată excluderea pe temeiul art. 222 alin. (1) lit. d). În speța respectivă, asociatul care a fost exclus nu era și administrator social, condiție cumulativă prevăzută de art. 222 alin. (1) lit. d), ci era administrator de fapt. Cu privire la acest aspect trebuie subliniat că practica judiciară cu greu ajunsese la excluderea administratorului de fapt, preferând astfel extinderea sferei excluderii și la administratorul de fapt,¹ respectiv la acea persoană care, având calitatea de asociat, exercită în fapt administrarea societății, fără a fi numită în acest sens, justificat de împrejurarea că activitatea administratorului de fapt este o imixtiune în atribuțiile administratorului statutar prin efectuarea în mod independent a unor acte de administrare. Pe de altă parte, un argument utilizat în sprijinul extinderii sferei noțiunii este *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*, dispozițiile legale nefăcând vreo distincție între administratorul de drept și cel de fapt.²

Totodată, instanța supremă a considerat utile și următoarele:

(i) textul în discuție se referă, în mod expres, la asociatul administrator care comite fraudă în dauna societății sau se servește de semnătura socială sau de capitalul social în folosul lui sau al altora, iar sancțiunea excluderii îi poate fi aplicată atunci când revocarea este considerată insuficientă nu numai pentru abuzul de putere și încălcarea limitelor mandatului, ci pentru orice acțiune sau inacțiune frauduloasă în dauna societății, așadar nu doar pentru fraudă pe care este în măsură să o comită în considerarea ocupării poziției de administrator, ci pentru orice delict intenționat săvârșit în dauna societății;

(ii) reglementarea, în acest mod, a cazului de excludere din art. 222 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 31/1990, republicată vine să

¹ C.A. Craiova, Secția a II-a civilă, decizia nr. 521/2016.

² C.D. Falcan, op. cit., p. 71.

protejeze, în mod distinct, încrederea de care trebuie să se bucure titularul funcției de administrator;

(iii) așa fiind, asociatul care nu deține calitatea de administrator nu poate fi exclus pentru categoria generală a fraudelor în dauna societății, prevăzută de art. 222 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 31/1990, republicată;

(iv) argumentele prezentate mai sus impun concluzia că situațiile de excludere a asociatului prevăzute de art. 222 din Legea nr. 31/1990, republicată, nu se completează cu prevederile art. 1928 C.civ.;

(v) desigur, în limitele autonomiei de voință, urmând gândirea legiuitorului și rosturile instituției, părțile au dreptul să înmulțească ori să restrângă contractual cauzele de excludere.

Observăm că Decizia nr. 28/2021 are și o parte bună, dacă putem spune așa, odată ce instanța reține că părțile pot să înmulțească cauzele de excludere pe cale convențională, soluție care pare salvatoare la prima vedere, dar în realitate este un dar otrăvit care va avea efecte negative, odată ce astfel de clauze trebuie să justifice pierderea calității prin prisma interesului social afectat, instanțele urmând să se pronunțe asupra valabilității lor.

6. Motivele Înaltei Curți de Casație și Justiție. Pentru a dezlega în acest sens problema de drept dedusă judecății, instanța supremă a reținut că legea generală se aplică în orice materie și în toate cazurile, mai puțin în acelea în care legiuitorul a stabilit un regim special și derogatoriu, instituind în anumite materii reglementări speciale, prioritar față de norma de drept comun, iar caracterul prioritar al normei speciale decurge din însăși finalitatea adoptării ei, demonstrând intenția legiuitorului de a deroga de la norma generală, prin prevederi de strictă interpretare și aplicare.

Modalitatea de redactare a textului de lege evocată anterior (art. 222 din Legea nr. 31/1990, republicată) conduce către concluzia că enumerarea pe care o cuprinde nu este exemplificativă, ceea ce implică, în lipsa oricărui alt indiciu contrar, imposibilitatea excluderii în alte situații decât cele reglementate ori imposibilitatea excluderii acționarului într-o societate pe acțiuni.

Împrejurarea că legea specială este anterioară Codului civil nu prezintă relevanță, având în vedere că, potrivit art. 138 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind

Codul civil, societățile reglementate de legi speciale continuă să fie supuse acestora.

7. Inconsecvența instanțelor de judecată privind caracterul exemplificativ al art. 222 din Legea nr. 31/1990, republicată. În unele hotărâri pronunțate chiar de către instanța supremă se face referire la caracterul enunțiativ, cu toate că nu s-a pronunțat asupra acestei chestiuni în concret, cum este cazul, cu titlu de exemplu, deciziei nr. 724/15.02.2007,¹ în care reține că: „deși este corectă susținerea recurentului referitoare la caracterul exemplificativ al cazurilor de excludere prevăzute de art. 222 din Legea nr. 31/1990, republicată, totuși, motivul respingerii cererii sale a constatat în neîndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 222 alin. (1) lit. a) din aceeași lege”. Dimpotrivă, în unele spețe instanțele au interpretat restrictiv chiar cazurile stabilite de art. 222; spre exemplu, prin decizia nr. 553/2002, Curtea de Apel Constanța admitând un recurs, a modificat în tot hotărârea tribunalului și a respins pe fond cererea de excludere a unui asociat deși la momentul cooptării în societate de către recurentă părțile au stabilit ca noul asociat să facă o investiție în sensul finalizării unei investiții hotel-restaurant, sens în care au menționat și o clauză în actul constitutiv că: „nerespectarea acestui angajament, care constituie chiar motivația asocierii, dă dreptul asociatului persoană fizică să procedeze la excluderea asociatului persoană juridică din societate, eventual să returneze contravaloarea investiției efectuate de acesta în termen de un an de la data excluderii sau retragerii voluntare”. Pentru a admite recursul, curtea de apel a apreciat că excluderea asociatului este justificată din perspectiva textului enunțat doar pentru nedeplinirea aportului la care s-a obligat ori, în speță, aportul a fost adus prin plata părților sociale cesionate la data cooptării. Efectuarea unor lucrări nu poate constitui aport în natură, iar obligația referitoare la executarea acestora nu poate prezenta un temei legal pentru continuarea sau încetarea societății comerciale înființate.

Înalta Curte a hotărât că enumerarea cazurilor de excludere a asociaților din societatea în nume colectiv, în comandită simplă sau

cu răspundere limitată, realizată de legiuitor în cuprinsul art. 222 alin. (1) din Legea nr. 31/1990, republicată (asociatul care, pus în întârziere, nu aduce aportul la care s-a obligat; asociatul în stare de faliment sau care a devenit incapabil; asociatul cu care se amestecă fără drept în administrație ori contravine dispozițiilor art. 80 și art. 82 din Lege; asociatul administrator care comite fraudă în dauna societății sau se servește de semnătura socială sau de capitalul social în folosul lui sau al altora) nu este exemplificativă, ci limitativă. În acest sens, Înalta Curte a precizat că asimilarea altor condiții care să atragă excluderea asociaților din societate, în afara celor prevăzute de lege, nu este posibilă întrucât în cazul neînțelegerilor dintre asociați, având un caracter grav și care împiedică funcționarea societății, suntem în prezența unui caz de dizolvare a acesteia, reglementat distinct de legiuitor în Legea nr. 31/1990, republicată.¹

Prezintă interes și soluțiile pronunțate prin care s-a statuat că clauza de excludere din contractul de societate care depășește cadrul legal stabilit imperativ prin dispozițiile art. 222 alin. (1) este lovită de nulitate absolută,² cum este cazul clauzei statutare prin care un acționar al societății care are și calitatea de salariat al acesteia este exclus din societate și pierde calitatea de acționar ca urmare a încetării contractului de muncă este contrară prevederilor Legii nr. 31/1990.³

8. Inconsecvența legiuitorului. Nu putem însă să nu constatăm o lipsă de unitate a reglementării materiei analizate. Că în unele situații se impune excluderea, altele decât cele enumerate de art. 222, răzbate chiar din alte dispoziții ale Legii nr. 31/1990. În acest sens aducem ca argument dispozițiile art. 6 alin. (2) în care se prevede că nu pot fi fondatori persoanele care, potrivit legii, sunt incapabile ori care au fost condamnate pentru infracțiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii, infracțiuni de corupție, delapidare, infracțiuni de fals în înscrisuri, evaziune fiscală, infracțiuni prevăzute de Legea

¹ ICCJ, Secția a II-a civilă, decizia nr. 2393 din 9 mai 2012.

² CSJ, Secția comercială, decizia nr. 811 din 14 noiembrie 1995, în *V. Pătulea, C. Turianu, Drept comercial. Practică judiciară adnotată*, Ed. All Beck, București, 2000, p. 506-507.

³ CSJ, Secția comercială, decizia nr. 519/1997, în *V. Pătulea, C. Turianu, op. cit.*, p. 488.

¹ ICCJ, Secția a II-a civilă, decizia nr. 724 din 15 februarie 2007 (www.scj.ro).